

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oglasila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oglasilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Subvencionirani švindel.

„Gospodarska zveza“ je lani jedenkrat dobila 2000 gld. državne podpore. Takratni poljedelski minister Kast, jeden najnesposobnejših ljudi, kar jih je kdaj zavzemalo kako javno mesto, je tisto podporo kar kratkim potom nakazal, ne da bi bil vprašal, če „Gospodarska zveza“ to podporo tudi zasluzi, če je delovanje te „Gospodarske zveze“ res tako občekoristno, da je vredno podpore iz državne blagajne. Poklicane instance niso prišle v položaj, da bi bile ministrstvu poročale o delovanju in nehanju „Gospodarske zveze“. Ministrstvo se za to ni zanimalo, nego kar nakazalo imenovano svoto.

Kako je „Gospodarska zveza“ to državno podporo porabila, to je bilo pojasnjeno dne 21. oktobra l. l. v znameniti uradni izjavi c. kr. kmetijske družbe kranjske. V tej izjavi se je „Gospodarski zvezi“ strgala krinka z obraza in se je pribil brezstidni švindel, ki ga je uprizorila ta družba, da bi oškodovala kmetijsko družbo. V tej izjavi kmetijske družbe je bilo doslovno rečeno:

„Gospodarska zveza“ je objavila, da prodaja 18 odstotno Tomasovo žlindro po 2 gold. 64 kr. 1000 Ljubljana; v objavi je kazala naravnost na našo družbo, da je predraga ter je vrhu tega namigavala, da podpisana družba ne zna kupiti. Na vse to danes izjavimo, ter moremo z vsemi potrebnimi listinami dokazati, da je „Gospodarska zveza“ kupila konci meseca julija 944 metrskih stotov 18 odstotne Tomasove žlindre po 16 kr. kilogram procent, katera žlindra jo je stala v Ljubljano postavljena 3 gold. 15 kr. metrski stot. To žlindro je „Gospodarska zveza“ prodajala po 2 gold. 64 kr., tedaj z izgubo 50 kr. pri vsakem stotu, samo da je mogla s tem ščuvati proti naši družbi. Pri tem je imela „Gospodarska zveza“ blizu 500 gld. izgube. Ko se ji je to grdo početje ustavilo, posrečilo se je njenim posredovalcem sleparskim potom dobiti pri nekem jedinem, izključnem in rajoniranim

založniku Tomasove žlindre, ki ne sme prodajati čez meje svojega okraja (tedaj ne na Kranjsko) 10 vagonov 16 odstotne Tomasove žlindre, katero so pa naši kmetovalci smatrali za 18 odstotno, in tedaj toliko vredno kot od podpisane družbe, dasi je za 32 kr. manj vredna in je po 2 gld. 64 kr. metrski stot preplačana. Med to žlindro je pa bila tudi neka vrsta v vrečah brez znamenja in s plombami brez vtisnjeneznega znaka, ki je imela v sebi le 14-87% fosforne kisline, kakor svedoči preiskava profesorja dr. Wagnerja v Darmstadtu, in tudi to žlindro so kupovali naši kmetje za toliko vredno kakor družbino, pri čemur so bili osleparjeni za 50 kr. pri vsakem metrskem stotu.

Na to izjavo ni „Gospodarska zveza“ odgovorila nobene besedice. Molčala je kakor grob, in to je bilo tudi najpametnejše kar je sploh mogla storiti.

Človek bi mislil, da tako razkritje nepoštenih konkurence in očitnega švindla vendar ne more ostati brez posledic in, če se že državno pravdnštvo ne čuti poklicano, poseči vmes, da se vsaj iz krvavih davkov dobljena sredstva ne bodo porabljal za podpore takemu društvu.

A kaj se je zgodilo? To, česar bi nihče ne bil pričakoval. Poljedelsko ministrstvo je vzlic rečenemu razkritju zopet kratkim potom, ne da bi bilo vprašalo nižje instance, ne da bi se informovalo o delovanju „Gospodarske zveze“, nakazalo temu društvu novo podporo, in sicer to pot v znesku 3000 gold., ki je bil izplačan na nemško pobotnico dr. Šusteršiča.

Ta slučaj kriči do neba. Ne gre se za svoto samo, dasi je 3000 gld. veliko denarja za društve, ki hoče sicer biti glavni založnik vseh kranjskih trgovcev, pa ne more kupovati več kave kakor po 50 klg. nakrat, ki hoče biti veletržec, vseh veletržcev pa kupuje blago, kakor kak zakotni branjevec. Gre se za to, da država subvencionira nepošteno gospodarski boj v deželi, da na državne stro-

ške podpira klerikalno politično agitacijo in spekulacije raznih koristolovcev, da državno podporo omogoče očitni gospodarski švindel, se vé bona fide.

V tem, ko država na vseh koncih in krajih štedi, ko se je za najkoristnejše in najvažnejše naprave treba ž njo trgati za vsak groš in vojskovati za vsako subvencijo v splošno koristne namene, meče se denar davkoplačevalcev na tak način pri oknu, če tudi, kar ne dvomimo, bona fide, v kolikor pride državna uprava v poštev.

To je eklatanten slučaj korupcije klerikalnih poslancev slovenskih. O tem ni prav nobenega dvoma, da še ministrstvo zategadelj o delovanju „Gospodarske zveze“ instančnim potom ni informiralo, ker mu je vse jedno, če je to delovanje koristno ali ne, ker je to subvencijo eminentno klerikalnega strankarskega društva hotelo podkupiti slovenske klerikalne poslance. Da je temu res tako, se vidi že iz okolnosti, da pri vseh drugih zadevah, kadar se gre za kako subvencijo, zahteva ministrstvo vedno najnatčajnejših podatkov, a predno dovoli kak petak, mora nižja instanca napraviti najtemeljitejša poročila. Tu pa se je brez vseh poročil nižjih instanc, zgolj na besede nekaterih osebno interesiranih klerikalcev dovolilo kar 3000 gld. in to društvu, kateremu se je v navedeni uradni izjavi c. kr. kmetijske družbe kranjske očitala neregelnost in nepoštenost.

Subvencije, ki se dovoljujejo strankarskim društvom kar kratkim potom, ne da bi se zaslila nižje instance, so očitno nedopustne in povsod na svetu se tolmačijo tako, da hoče vlada ž njimi podkupiti dotične poslance. Tudi klerikalni poslanci sami čutijo to in radi tega se tudi skrbno prikriva dovolitev te subvencije. „Slovenec“ še ni zinil besede o tem, da je ministrstvo nakazalo

„Gospodarski zvezi“ 3000 gld. in isto tako molči glasilo tega društva, klavirni „Nar. Gospodar“, dasi je denar že izplačan. Ta molk je umljiv. Ta molk izvira iz strahu pred javnim mnenjem, ki poreče, da morajo poslanci zane-marjati občne javne koristi, ako porabljajo svoje mandate v to, da beračijo za subvencije svojim, v strankarske, v politične in v zasebne namene ustanovljenim društvom, javno mnenje poreče, da taki poslanci ne morejo uspešno zastopati niti občnih koristi, niti koristi svojih volilcev, ker imajo vezane roke.

Vladi se ne čudimo. Njeno postopanje soglašja popolnoma s starodavno avstrijsko tradicijo. Drugače je s poslanci. Ako volilci trpe tako korupcijo, ako trpe, da poslanci in da klerikalna stranka zanemarija občne in njihove posebne koristi ter se peha za državne subvencije takim podjetjem, kakor je „Gospodarska zveza“ potem izhaja iz tega samo jedno to pa z vso jasnostjo: kako globoko je pri nas padla javna morala.

V Ljubljani, 6 februarja Spravne konference.

Včeraj ob 2. uri popoldne se je sešlo 38 zastopnikov Čehov in Nemcev s Češkega in Moravskega, da doženo glede jezikovnega vprašanja nekaj kompromis ali spravo. Otvoritvene konference se je udeležilo tudi ministrstvo s 7 člani. Zbrane poslance je pozdravil ministrski predsednik Koerber. Dejal, da je že samo ta sestanek uspeh velevažne stvari — miroljubja v tej starodavni državi, kateri seka rane narodni boj ter ji dela v gospodarskem razvoju veliko škodo. Povsod drugod se deluje složno za duševno in materialno bogastvo, a pri nas, žal, ne. Neprestani narodni boj je zamoril vsako delo. Toda narodi si žele miru, da se moremo kulturno in gospodarsko razvijati. Zato naj se poslanci potrudijo, da se odpravijo difference, da se

škoda, da se zdravnik obično kliče šele, ko se ne more več pomagati. Seveda se vsa krivda potem zavrača le nanj.

Ko je prišel slavní francoski zdravnik Barthez sredi tega veka v Bordeaux, je tam čul o slavnem zdravniku Laurentu, h kateremu so hodili bolniki od jutra do večera. Rad bi ga izpoznaval, in kako se začudi, ko ugleda v njem svojega bivšega, služabnika. „Kako to, da zdraviš?“

„Čujte, gospod profesor! V vaši hiši sem bil mnogo let. Dosti sem si zapomnil pri konsultacijah, prebral nekaj Vaših knjig, naučil se nekaj receptov, in glejte, koliko dobička mi to donša.“

„A kako, da imaš toliko uspeha?“

„Vi se čudite temu. Glejte, mesto ima 200.000 prebivalcev. Koliko je med temi razumnih in pametnih? Recimo 2000. Ti vprašajo Vas za svet; ostalih 180.000 pride k meni.“

Tako je bilo, je in bo. Zato se ne smemo čuditi šarlatanstvu v medicini. Čuditi se moramo le temu, da se to tako malo ožigosa. Res bi bilo to nekaterim mažačem celo v reklamo, ker bi množica smatrala tako ožigosanje za preganjanje iz zavisti od zdravniške strani; a ako bi se vedno objavljali slučajji, ko je mazaštvo zakrivilo neozdravnost ali smrt, bi morda vendarle izpregledali vsaj nekateri zaslepeljenci.

LISTEK.

Šarlatanstvo v medicini.

V nobeni stroki ne delujejo lajiki in nevedneži s toliko unemo in s toliko pogubnostjo, nego v medicini. Ako kdo nima pojma o zidarstvu, se gotovo ne poloti tega, da bi stavil hišo, ako je kdo zapleten v pravdo, gotovo ne bo poučeval svojega advokata — le v zdravilstvu hoče vsakdo ali sam lečiti ali pa vsaj omejuje in kritikuje zdravnika.

Zdravje je tako dragoceno, da nam je tako postopanje prav neumestno. In država, ki ne dopušča čevljariti in krojačiti brez spričevala sposobnosti, ima povsem prav, ako preganja tudi pogubno lečenje neizvedencev. A na skrivnem se to dogaja v največji meri, kar je živ dokaz za to, da hoče biti svet goljufan, in da neumnost ne izumrje. — Na Nemškem pa je lečenje svobodno vsakemu, a tudi tam se je parlament začel že baviti z vprašanjem, ali bi ne kazalo zdravljenje zopet monopolizirati za zdravnike — ker se je ta svoboda izkazala prepogubno.

Mantegazza pripoveduje anekdoto: „Vojvoda ferarski, Alfonso d' Este, je nekaj v pogovoru s svojimi prijatelji vprašal, kateri stan ima največ zastopnikov. Jeden je rekel brivci, drugi čevljarji, tretji

kmetje, in tako dalje, a Gonella, dvorni norec, je rekel, da največ zastopnikov med vsemi poklici ima zdravniški stan. Vsi so se mu smejali, a Gonella je vstrajal pri svoji trditvi in pozval kneza na stavo, da mu v 24 urah dokaže istinitost svoje trditve. Knez je, smejoč se, sprejel stavo.

Ko je drugo jutro Gonella zapustil svoje stanovanje, da gre v knežvo palačo, je imel glavo obvezano, kakor da bi ga hudo trgalo po zobeh. Že v veži ga sreča znanec, ki ga vpraša: „Kaj ti je, Gonella?“

„O ta prokleti zobobol!“

„Dragi prijatelj, jaz vem za najboljši recept proti temu; stori to in to.“

In Gonella je navidezno beležil si dobre svete, a mesto tega zapisal je ime dobrega svetovalca ter šel dalje po potu. Kmalu sreča drugega in tretjega in mnoge druge, ki so ga vsi povpraševali, zakaj da je obvezan in mu vsi priporočali pomočke; a Gonella si je vsa imena zabelježil. Ko je došel na dvor palače, so ga okrožili služabniki, konjuhi, stražniki in vsi so vedeli za nova in izborna zdravila. Gonella je pisal in pisal.

Na to se poda v knežjo dvorano; komaj je vstopil, mu že zakliče Alfonso d' Este: „Dragi Gonella, kaj ti je danes?“

„Visokost, zobje me tako grozno bole, da bi kar obnorel.“

„Gonella, idi in stori, kar ti pravim,

in takoj boš ozdravel, tudi ako bi bili zobje pokvarjeni do korenine. Antonio Musa Brassavola sam, moj telesni zdravnik, ti ne more dati boljšega zdravila.“

Gonella pa je vrgel obvezo raz sebe in zmagovalno zaklical: „Torej tudi Vaša visokost je zdravnik in tu imam imena drugih zdravnikov, ko so me srečali od doma do sem. Bilo jih je skoro dvesto in vendar sem šel samo skozi jedno ulico vsega mesta.“

Kako to, da vse zdravi? Ali izvira to le iz dobre volje, da se pomore bolnemu sobratu? Pa ali ni mnogo bolje, ako se mu ne pripoveduje pomočkov, o katerih učinku se nima pojma, in proti bolezni, o kateri se istotako nima pojma? Ali ni to marveč brezsmiselnost in nerazumnost?

Pri teh razmerah se ne smemo čuditi, da so vedno tako uspevali razni mazači, vračarji, stare babnice, ovčarji in žal, tudi duhovniki. V starem in srednjem veku se je duhovščina dostikrat pečala z medicinsko znanostjo, zdaj pa „zdravi“ pogosto, in tudi po Slovenskem, s homeopatijo ali kneippanjem ali kar je že v modi. In ravno duhovščina bi imela sveto dolžnost, da ne podpira ljudske nevednosti, temveč da poučuje preprosti narod o škodi, katero lahko povzroči nevedno lečenje, in da skrbi za pravočasno pomoč po izvedenem zdravniku, kajti zakotno lečenje je vzrok velike

ustanovi notranji mir. Načelnik čeških polancev, dr. Engel je izjavil, da to, da ima za sedaj udeležba Čehov le informativen značaj, ker jim program konferenc še ni znan. Kot prvi korak k spravi smatrajo potrebnim Čehi, to, da se vrnejo postavne razmere glede češkega uradnega jezika v notranjem poslovanju. Seveda se more doseči popoln narodni mir le tedaj, če se uravna jezikovno vprašanje tudi v Šleziji in vseh posameznih kronovinah, kjer biva več narodov. Poravnava češko-nemškega konflikta iščejo Čehi potom deželnega postavodajstva. Dokler se ne uredi ustavni prepis, se zmešnjave v Avstriji ne poležejo. Končno je izjavil dr. Engel, da se Čehi s tem, da so se udeležili konferenc, nikakor ne dajo vezati glede svojega postopanja v državnem zboru. Po kratkem premoru je podal nato načelnik Nemcev, dr. Funke izjavo, da smatrajo nemški poslanci potrebnim, da se bavijo konference le z jezikovnim vprašanjem na Češkem in Moravskem, ne pa tudi z jezikovnimi razmerami v drugih deželah. Nemcem tudi ni treba ponavljati svojih nazorov glede kompetence zakonodajstva v jezikovnem vprašanju. Nemci so prepričani, da je splošen posredovalni jezik in vztrajanje pri enotni upravi potrebno za nemoteno življenje vseh narodov v Avstriji, ter da je tak splošen posredovalni jezik predpogoj za ugled naše države v mednarodnem tekmovalstvu. Nato se je seja zaključila. Že iz teh dveh izjav je razvidno, da si stoje Čehi in Nemci na principialno nasprotnih stališčih, katerih pa ne bo možno združiti v eno. Nemščina kot predpogoj sprave, take sprave ne sprejme noben narod slovanski.

Položaj in Jugoslovani.

„Slavisches Echo“ se bavi v svoji zadnji številki s slovansko politiko v Cislitvaniji ter piše, da smo toliko naivni politiki, kakoršne bi po vsem širnem svetu zaman iskal z Diogenovo svetilko. Oficialno glasilo jugoslovanskega kluba je izreklo Koerberju svoje zaupanje, še predno je poznalo njegov program in njegove namene. Toda jasno je, da stopa Koerber po Claryjevem sledu, a obljublja se nam še grenkobnejša bodočnost. Ako se med Čehi in Nemci ne doseže sprava, bo ustava suspendirana in vpeljan absolutizem. Ako se ne uklonijo Slovani radovoljno nem. hegemoniji, jih ukloni siloma nemška birokracija. Tedaj bodo morali Slovani tako ali tako kapitulirati. Princip majoritete, ki je glavni pogoj ustavnega življenja, tepta manjšina, vlada pa ji še pomaga ter grozi z absolutizmom. In taki vladi zaupa jugoslovanski klub! Značilna za Koerberja je metoda, kako dela spravo med Čehi in Nemci. Združil in zjedini je vse nemške klube v eno falango, Čehi pa je hotel razbiti v dva tabora, da bi potem nemška večina premagala vsakega posebej. Na ta način bode vlada pozneje menda mobilizirala vse nemštvo proti osamljenim Štajercem, Kranjcem, Korošcem in Istriancem! Čudno, da so šli celo Čehi Nemcem in ministru Koerberju na led. Mesto da bi se po vzgledu nemških klubov združili Čehi z vsemi drugimi slovanskimi klubi v eno falango ter zahtevali hkratu za vse isto enakopravnost, so iz egoizma zapustili to falango ter začeli boj na svojo pest, misleč, da bodo Nemci rajši vstregli samo njihovim željam kakor željam vsega slovanstva. Da dobe le Čehi kar jim treba, za drugo se ne menijo. Toda ta politika se zvrši z novim fiaskom, kajti tudi Čehov ne čaka nič drugega kakor hegemonija Nemcev ali pa absolutizem. Tudi Jugoslovani smo krivi sedanjega položaja. Kajti medla, lena in naivna politika jugoslovanskega kluba ne more imeti drugega uspeha kakor, da so jugoslovanski poslanci nazgor smešni, pri zaveznikih prezirani in pri narodu pa brez zaupanja.

Vojna v Južni Afriki.

Dne 4. t. m. je baje prekorajčil general Buller tretjkrat reko Tugelo, da poskusi še enkrat priti do Ladysmitha ter osvoboditi obleganega generala Witheja. Dvakrat je bil Buller že premagan, da poskuša še v tretjič svojo bojno srečo, je za Angleže vse-kakor jako častno ter kaže občudovanja vreden pogum. Seveda ima Buller navado pošiljati druge generale v ogenj po kostanj, sam pa ostaja vedno daleč v ozadju, kamor se sliši jedva grmenje topov. Bullerju je pač malo mar za par tisoč vojakov. Sedaj koraka Buller v smeri proti Acton Homesu,

odkoder je baje precej odprt svet do Ladysmitha. Angleški listi seveda iznova triumfirajo ter trdijo, da bo Buller že danes pred Ladysmithom. Privatne brzojavke iz Ladysmitha pa javljajo, da so se čete Burrov, ki oblegajo mesto, pomnožile ter da so pripeljali Buri zopet nekaj topov na svoje hribe. Lepe nade Angležev se pač zopet kmalu razkade v dim in današnje njihovo triumfiranje se spremeni v žalovanje. Drugih poročil ni iz Južne Afrike, ker so baje angleški generali sklenili molčati o svojem gibanju dokler ne dosežejo kakšnega uspeha. V Evropi bomo morali torej pač še dolgo čakati!

Dopisi.

Iz Trsta, dne 3. februvarja. Zadnje dve ali tri seje občinskega sveta so bile prav zanimive. Svetovalci so napovedali županu-klerikalcu boj na vsej črti, tako da bo težko kdaj obveljala še katera njegova. Svetovalci sami in magistratovo glasilo „Piccolo“ zbadajo ga in sekirajo in zbadali ga bodo in sekirali tako dolgo, da se bo naveličal. No, za nas Slovence v Trstu je pač vse eno, katere barve je župan, naj si bo tak ali tak, nam je in mora biti nasprotnik. Korist od njegovega klerikalstva ima sedaj „Lega nazionale“. To pa tako-le: One dni je umrl neki Burlo, mož stare tržaške rodovine. Eden njegovih sorodnikov je izročil županu večjo vsoto denarja, da bi jo razdelil med potrebne in koristne zavode in ustanove. Župan je hotel ali nehotel pozabiti „Lego“, pač pa dal Salezijancem 300 kron. Radi tega sta mu „Piccolo“ in občinski svet napovedala hud boj, a ob enem so pozabljani Legaši napravili polo, s katero se je nabralo mnogo več, nego bi bil dal župan „Legi“, ako bi se je bil spomnil. Te njegove pozabljivosti mu gotovo progresovci nikoli ne odpuste. Pa tudi radi drugega so bile zadnje seje zanimive, posebno za nas Slovence. Kako so ti naši Lahi politični in zviti! Dovolili so v mestnem svetu celih 63.000 kron za otroški vrtec, kateri se jim zdi potreben ustanoviti pri Sv. Ivanu. Toda da bi svet slepili, niso ni rekli ni pisali, da bo ta vrtec pri Sv. Ivanu v čisto slovenskem kraju rekli so: vrtec bode v Boschettu v „Guardielli“. Kdor razmer ne pozna in ne pozna kraja, utegnil bi po teh-le imenih misliti, Bog ve, kje je to tam v mestu kje. (Boschetto je le gozd in v gozdu pač ne bo vrtec.) Faktum pa je, da je prostor, ki so ga kupili za italijanski otroški vrtec, v srci samega Sv. Ivana nasproti slovenskemu otroškemu vrtcu. Oni teden enkrat je „Piccolo“ bridko tožil, da ima Sv. Ivan slovenski otroški vrtec, laškega vrtca za Italijane pa da ni in takoj so modri očetje sklenili, da bodo delali konkurenco našemu vrtcu. No, konkurenca jih ne bo stala mnogo truda, kajti slovenski otroški vrtec je malo ne prazen, ker morajo stariši za obisk plačevati. Človeku, ki ne pozna naših okoličin, se bo zdelo pač čudno, če sliši, da takov kraj, kakoršen je Sv. Ivan, ne more dati slovenskemu otroškemu vrtcu niti 30 otrok. Ljudje zaslužijo mnogo, že kake tri leta je v Trstu toliko dela, da ne dela noben zidar za manj nego 2 gld. do 2 gld. 20 kr. na dan, in vendar si ne morejo ti ljudje odtrgati 1 gld. na mesec, da bi plačali za svojega otroka, ki se v vrtcu uči toliko lepega in koristnega ter je ves dan tako lepo shranjen. Kaj goldinar? Niti krone nečejo plačevati, za katero je vrtarica sprejemala otroke! Kaj čuda, če bode zdaj italijanski otroški vrtec takoj prenapolnjen, ko stariši ne le da ne bodo plačevali, ampak otroci bodo še dobivali kosilo in obleko ter obuvalo zastoj. Vsi shodi delavskega društva „Edinost“ in vse „mnogobrojne udeležbe“ na teh shodih ne morejo obuditi upanja, da se te razmere zboljšajo. Ljudstvo je — z malimi izjemami — precej pokvarjeno. Čemu naj bi slepili sami sebe? Na shodih so one častne izjeme, ki pridejo iz vse okolice, a so vedno iste. Masa v okolici se zanima še vedno najbolj za — pijančevanje. Koliko denarja se zapije od sobote zvečer do ponedeljka zvečer ali do torka zjutraj! Kako je tem ljudem prišla v meso in kri tista pokvarjenost tržaških nižjih slojev, ki nima para — lahko rečemo — na vsem svetu! Videli smo velika mesta, razne ljudi ali Trst s svojimi nizkimi sloji je — unicum. To so

uvideli tudi voditelji „Progressa“ ter so začeli razmišljati, kako bi tej pokvarjenosti postavili jez: Hoteli so posnemati blaženi Rusijo z velikimi ustanovami v Petrogradu, Moskvi in Varšavi. Tam se namreč žganje nič več ne prodaja — tako je poročal „Piccolo“ v krasnem članku od nedelje 21. januarja. Žganje prodaja samo država in še to je le najfinejša in jako drago. Da odškodujejo mase, so v prej imenovanih treh mestih ustanovili masam raznih drugih zabav. Izbrali so velikanski prostor, na katerem ima ljudstvo najrazličnejša razvedrila. Tam se igra, svira pet vojaških godeb, producirajo se klowni, kažejo marjone, panorame in celo resno se predava. Vsak si izbere, kar mu je najbolj všeč, ali pa hodi od zabave do zabave. Za okrepčanje je tudi preskrbljeno, toda nič alkohola; za dva vinarja dobi narod skledico, čokolado, čaja ali raznih sirupov. V enem dnevu je bilo na teh zabavah v Petrogradu 80.000 ljudij! Tako v Rusiji in kaj tacega bi radi ustvarili naši Italijani, ki so uvideli, kako daleč je zašlo ljudstvo udavši se alkoholom. Žalibog, da je to nesrečno ljudstvo, ki prihaja dan za dnevom v dotiko z okolico, potegnili za sabo veliko večino okoličanov, ki vse zabije in zapije, kar si s trdom prisluži. Žene pa se ubijajo z delom, da prežive sebe in otroke in — moža, ko ne more delati. Ponavljam še enkrat, da je izjem, častnih, krasnih izjem, ali teh je malo; ko bi okolica bila manj pokvarjena, bi ob svojih zaslužkih lahko mnogo več vplivala in imela bi mnogo več veljave. Žalibog, da se tudi narodnosti svoje širša masa ne zaveda. Prepogosto se še čuje: „Jaz držim s tistim, ki mi daje jesti.“ Človek, ki prihaja s temi ljudmi vsak dan v dotiko, ki jih sliši govoriti in rezonirati, mora obupati osobito nad spodnjo okolico, ki — žalostno, a resnično — ne bo dolgo več slovenska. Kako, če Lahi imajo vsa sredstva in delajo tako lepo tiho in sigurno! Oni vedo, da je treba že v mlada, otroška srca vcepljati italijanski čut, italijansko besedo, zato ustanavljajo otroške vrtce po okolici z vsem komfortom. Stariši so otrok ves dan prosti, vrhu tega se pa še veselijo „brihtnosti“ svojih otrok, ko jim ti deklamujejo. Da, to je videti še vedno, kako ponosni so stariši na svoje otroke, to vidimo pri Sv. Ivanu na božičnici slovenskega otroškega vrtca, tam jih ti mali otročiči kar spremene, ko tako lepo igrajo, pojejo in deklamujejo. Veselje je čuti, kako lepo govoré ti mali učenčki otroškega vrtca, a kako dolgo? Kmalu, kmalu bo pri Sv. Ivanu vsako dete govorilo le laški, kar se vidi in sliši povsod, kjer so laški otroški vrtci.

Starišem je pač malo na tem, kako se govori v šoli, kamor pošiljajo svoje otroke, da, ti stariši začenjajo prav kmalu sami z otroci govoriti samo laško, ker gre otrokom tako „bolj na roke“.

Da se v okolici še govori slovenski, to ni Bog ve čegava zasluga, temu je vzrok le okoličanski konservativizem. Konservativni nam je okoličan kakor Kitajec ali še bolj. Vsake novotarje, in če še tako uvidi njeno korist, se brani z rokami in nogami. Kar ni po starem, ni ne lepo, ne dobro. Ko sliši lep govor, navduši se morda in vpije živio, pritrjuje govorniku, a kmalu spet pozabi. Ko bi pač tudi tako kmalu pozabljali, kar prinaša slabega iz mesta! Cerkniški kaplan in njegov „bokser“ bi imela tu mnogo, mnogo dela, saj ne prestopiš po predmestjih in spodnji okolici petkrat, ne da bi slišal bogokletja. Bogokletje je nizkim tržaškim slojem in okoličanom prišlo tako v meso in kri, da ne morejo izreči niti tribesednega stavka brez bogokletja, tako da človeka, ki ni prav nič klerikalec, kar zazebe. Jaz mislim, da ko bi bila tu velika množica kranjskih duhovnikov, bi ob teh razmerah ne utegnili ustanavljati konsumnih društev in tako uničevati trgovskega stanu, ki je nam Slovincem — ki imamo samo kmete in uradnike — tako silno potreben! Našim, tržaškim duhovnikom za kaj tacega ne preostaja časa. Ljudstva je mnogo, cerkva in njih pa malo. Kako naj preostaja duhovniku časa, čegar fara šteje nad 60.000 duš! Več dela naj bi imeli Vaši kranjski duhovniki, potem bi delali mnogo manj zdražbe, ali ni res? Nadejam se, da Vam kdaj pozneje sporočim kaj bolj veselega, in to bo tedaj, ko bomo tudi mi Slovenci jeli obračati vso svojo pozornost na otroke, na mladino in na šole, kakor to delajo Lahi. Z uplivom direktno na odrasle ljudi, z go-

vori itd. se meni dozdeva, da se doseže le malo, osobito ako morajo naši otroci hoditi v italijanske šole in se tam navzemat i italijanskega duha, katerega prenesó v družino. Tržačan-okoličan.

Poštarski shod.

Dne 29. januarja t. l. sklicalo je društvo c. kr. poštarjev ter poštinih upraviteljev iz Kranjske, Primorske in Dalmacije izvanreden shod v Trstu, na katerem so zborovalci ogorčeni protestovali proti najnovejšim odredbam, — katere odredbe tvorijo del pričakovane reorganizacije pošt na deželi, iz katerih pa se razvidi, da ne namerava poštna uprava financialno stanje poštarjev na deželi izboljšati. temveč celo poslabšati.

Že nad 27 let prosijo in moledvajo „neerarični poštini uslužbenci“ poštno in brzojavno upravo, da bi jim ista njih kritične, od uprave same kot nevzdržljive označene odnošaje izboljšala, no, po neštevilnih praznih obljubah doneslo nam je leto 1900 pričetek naše reforme, a hkrati — britko razočaranje.

K zborovanju došlo je blizu 70 imeteljev in imeteljic večjih pošt na deželi; nekateri celo iz daljne Dalmacije; veliko c. kr. poštarjev je bilo zastopanih po pooblaščenih; kot zastopnika slavnega poštnege in brzojavnega vodstva sta bila navzoča c. kr. poštini svetnik g. Artur Marcocchia pl. Marcani, ter višji poštini komisar gosp. Franc Hummel.

Društveni predsednik g. A. Schrey iz Jesenic poročal je v daljšem govoru o korakih, katere je storil v preteklem letu v zvezi s predsedniki poštarskih društev ostalih kronovin, v dosego boljših razmer poštar-skemu stanu na deželi.

Iz poročila se razvidi, da se je gosp. predsednik prav resno trudil, da bi kaj dosegel; ako ne more pokazati uspehov, ni to njegova krivda — Odposlala se je zadevi reorganizacije prošnjna na Njegovo Veličanstvo, stavile so se po poslancih interpelacije, deputacija društvenih predsednikov bila je v avdienci pri cesarju ter opetovano pri sekojskem načelniku, kateri jim je vsakokrat zatrdil, da bode vsled preosnove pošt na deželi i stanje poštarjev zboljšano, a že prve „famosne“ odredbe v zadevi plač pi-smonoš nam dokazujejo, koliko je tem zatrdilom verjeti.

Najvišja služabniška plača odmerjena je v reorganizaciji za pošte na Kranjskem 770 K, najnižja 140 K za jedno delavno silo. Ta smešna plača naj nadomestuje poštarjem na deželi odpravljen dostavnino, s to plačo naj plačuje poštar poštnege sela, kateri naj bode povsem zanesljiva, izobražena, ter dveh deželnih jezikov v govoru in pisavi zmožna oseba.

S to plačo naj mu nabavlja potrebno službeno obleko, ter oskrbuje v času bolezni, ga vzdržuje v starosti — iz te plače pa naj si poštar nadalje še poišče povračil za poroštvo, ter za njegovo brezmejno odgovornost.

Dostavnina je docela odpravljena, a mesto nje se poštarjem na deželi ni dala polna odškodnina, katero so opravičeni zahtevati, kajti ti postranski dohodki so jim zagotovljeni vsled pogodbe s pošto upravo, za katero pa velja šestmesečna odpoved. So poštarji celo na Kranjskem, kateri zgubijo glasom te naredbe 2000 K postranskih dohodkov, nekateri celo še več.

S to naredbo hoče erar posnemati Micko Kovačev to priti s podraženjem vrednostnic le do novih dohodkov, a poštarje na deželi hoče odpraviti z lepimi besedami.

Poštnemu erarju donaša pošta letnih 10 milijonov kron dohodkov, s katerimi se zida za poštne urade po mestih palača za palačo, a Ti ubogi poštar na deželi — strada. — Poštne uslužbenice je dandanes primerjati „državnim poštanim konjem“, katerim ne gre nobenega počitka, a na drugi strani bomo menda še doživeli, da bode poštna uprava razpisavala poštarske službe kot „častne“ službe, katere naj se opravljajo brez — plače.

Od leta do leta se naklada poštarjem na deželi večja ter težavnejša dela, tako, da je isti sedaj že komaj kos svoji nalogi. Opravila pri poštini hranilnici so se podvojila, denarni promet velikansko pomnožil! Za vse ta dela je odgovoren c. kr. poštar, z vsem svojim premoženjem, vendar se ga

namerava z odpravo dostavnin še prikrajšati na njegovi dosedanji beraški plači. Brzjavni preglednik ima letnih 1440 do 1680 K plače, a poštar na deželi 300 do 1000 K ter nobenega socialnega ugleda. Radovedni smo, so li že skušali živeti gospodje na Dunaju, ki nam določajo plačo. z letno plačo 300 kron; če še niso naj to poskusijo!

Napoveduje se nam poboljšek v plači, a ta kaže biti tako minimalna, da ne bode najvišja plača poštarja I. razreda dosegla prejemkov plače državnega uradnika X. razreda, vključ temu, da mora prvi večja ter težavnejša dela opravljati kot zadnji, in da ima c. kr. poštar na deželi tako odgovornost, kot malokateri poštni državni uradnik; vrhu tega pa nima pričakovati c. kr. poštar na deželi I. razreda, I. stopnje, nobenega povišanja plače ter mu je izključen vsak advancement, dan na dan vprežen nima nobenega namestnika ob času dopusta oziroma ob času bolezni ter mora celo sam iz svojega plačevati v penzijski fond.

Iz navedenega se zadostno razvidi, da je jedini namen poštne uprave spraviti poštarje iz dežja pod kap.

V resoluciji, katera se je na tem shodu sklenila, in katera se bo po g. predsedniku nemudoma odposlala na visoko trgovsko ministrstvo, se protestuje proti jednaki reorganizaciji pošt na deželi, ter se prosi, da se razveljavijo dosedanje odredbe poštne uprave, in da se skliče v svrhu novozapočete akcije v izboljšanje stanja poštarjev po deželi posebno enketo na Dunaj, v kateri naj bi bili zastopani poštarji-odposlanci iz vseh dežel.

V tej resoluciji se nadalje zahteva, da se vendar že jedenkrat postopa s poštarji na deželi pravično, naj se brezpogojno vpelje konkretni status, ter prizna poštarjem višja plača, sorazmerno tem višjim plačam i petletnice, pri tem pa naj se ne pozabi poštne uprave, ter naj se ne odlašaja več z njihovim vprašanjem, temveč naj se ga loti uprava z vso resnobo, da se ohrani prepotrebni ugled poštartstva, ter zabrani vhod bedi in zanemarjenosti.

Precejšnemu številu zborovalcev zdela se je v njih vžaljenosti ta resolucija premehka ter so predlagali, da naj se brzjavni potom javi poštni upravi, da naj s 1. februarjem 1900 vzame poštne slugo v svojo režijo, naj bode za nje sama odgovorna ter naj shaja z njimi kakor ve in zna.

Ta predlog sicer ni obveljal, vendar se že iz tega, da se je ta predlog stavil, lahko razvidi, kako vre mej njimi in kake dobrote priznajo dosedanjim odredbam.

Govorili so še razni govorniki, kateri so kritikovali v ostrih besedah ter mej splošnim razburjenjem najnovejše reorganizacijske odredbe, na kar se je sprejel predlog, da predsedniki nemudoma skličejo splošni poštarski shod na Dunaju, in da se raznim časopisom izreče zahvala za njih podporo s priobčenjem raznih člankov; končno se je pooblastil g. predsednik, da stopi v dogovor z najspretnejšim in največjim izdelovalcem vozov novega sistema, pri katerem naj bi poštarji naročevali potrebne vozove.

Po poročilu načelnika društvene bolniške blagajne, katero poročilo se je odobrilo, sklenilo se je zborovati prihodnje leto v Ljubljani, na kar se je zaključil shod s trikratnim „Živio“ cesarju. F.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. februarja.

— Dr. Tavčar in slovenski ulični napis. Pod tem zaglavjem sprožila je večrajšnja „Edinost“ dolg članek, v kojem prodaja svojo nezmotljivo modrost. Besedo je dobil neki znani „jaz“, ki rojenega kavalirja tudi tedaj ne more prikriti, če dene fine svoje nožice v neokorne coklje. Naš list imenuje „papieratega hlapca“, ali vzlic najfinjšemu psovanju — in končno je ves člančič golo psovanje na „jurista“ in „narodnjaka“ Tavčarja — nas ta „Tržčan-Ljubljčan“ ne bo speljal na led, da bi z njim polemizovali. Drju. Tavčarju pa po-zrtvovalnega narodnega mišljenja pač ni treba braniti niti pred „Edinostjo“, še manj pa pred diplomatičnim juristom, ki je vsled naravne finosti srečno se otesel „neotesanih gorjancev“, med katere je spadal po svojem rojstvu! „Edinosti“ pa odgovorjamo s pismom, kojega smo ravno te dni prejeli od odličnega goriškega rodoljuba, ki nam o tem svetovnem listu tako-le piše: „Kaj

naj rečem o tržaški „Edinosti“, katera je svojo nedolžnost in srčnost, ki jo davno izgubila? Pri ti skrbi bi bilo treba družih mož na čelo, ali pa bi jo morali zapoditi v staro mesto, kjer bi bila umestna. Politika v Trstu je popolnoma zavožena. Zgubili so edini mandat za državni zbor; šole so se še bolj poitalijančile, zapodili so jih še celo iz cerkve; In taki doktorji politike naj bi druge učili? Tudi mi odgovorjamo samo z vsklikom: In taki doktorji politike naj bi nas učili?!

— „Narodni Gospodar“, trgovci in obrtniki. Piše se nam: To je vender čudno, da vsiljujejo „Narodnega Gospodarja“ vsem trgovcem in obrtnikom tako, da pošiljajo vsakemu kar po dva in tri iztise, v tem ko ta isti „Narodni Gospodar“ vse obrtnike in trgovce proglašja za sleparje in goljufe.

— Slovensko gledališče. Danes se poje tretjič velika Wagnerjeva opera „Večni mornar“, ki je v pevskem kakor v sceničnem oziru imela tako lep uspeh. Cene so pri tej predstavi nekoliko znižane. Zarad slavnostnih predstav bodočega tedna se menda ne bode tako hitro ponovila ta opera, na kar opozarjamo posebno one, ki je morda še niso čuli.

— Pri predstavi „Zapravljivca“ je bil v drugem dejanju koncert, katerega pri našem včerajšnjem poročilu nismo omenili. Izvajali so ga gđ. Carneri, ki je zapela veliko arijo iz opere „Aida“, g. Junek, ki je igral na čello in g. Procházka, ki je spremljal oba na klavirju. Vsem trem se je burno ploskalo.

— „Benetke v Ljubljani“. Za to „Slavčevo“ maskarado vrše se že obsežna dela. Dekoracije so v narisih gotove in društveni slikar je vstrajno na delu. Kakor smo zadnjič omenili, bode dvorana čez in čez preslikana in tudi nekaj družega se bode izvršilo, kar še dosedaj ni storilo nobeno društvo. Skrbelo se bode namreč za to, da se bode ta večer, naj si tudi zunaj sneži ali dežuje, nad obiskovalce te maskarade razpenjalo jasno nebo italijansko. Maske in skupine se pridno oglašajo. Ker pa ni mogoče vsakemu posebej dajati pojasnil, storimo to tem potom. Dotičniki naj imajo za podlago, da se vrši vsa maskarada na Markovem trgu v Benetkah. Specialiteta tega trga so golobi. Jako primerno že torej za damsko skupino, da nastopi kot golobčki trga sv. Marka. Dalje so zastopani v Benetkah po tujcih vsi narodi. Ker je karneval, vidiš nastopati tudi nekdanje benečanske nobile. Tipični za Benetke so tudi gondoljeri in lazaroni, potem kuharji makaron, ribiči in prodajalke cvetic, tuji slikarji itd. Toliko v pojasnilo za danes in v odgovor na razna došla vprašanja. Vabila je društvo že oskrbelo in sicer — primerno naslovu maskarade — v podobi razglednic, ki kažejo posamezne dele tega mesta. Vabila se razpošljejo tekom tega tedna.

— Maskarada pevskega društva „Ljubljana“. Nedeljska maskarada pevskega društva „Ljubljana“ je bila nedvomno najlepša, najelegantnejša izmed vseh, kar jih je priredilo to društvo. Ideja maskarade, „Dantejevo peklo“, je res precej bizarna in njena izvršitev za naše razmere predraga, vendar pa ji ni odrekati izvirnosti, katero sicer pri naših zabavah navadno pogrešamo. Odboru „Ljubljane“, zlasti pa njenemu sedanjemu podpredsedniku, g. Fr. Orehku, treba priznati, da je storil težavno svojo nalogo v polni meri, da se ni zbal niti truda niti stroškov, samo da dvigne svojo maskarado glede elegancije in gledé občinstva na čim najvišje mesto. Dekoracije dvorane in stopnišča je oskrbel g. Vebler, ki se je izkazal slikarja naglega čopiča in bujne domišljije. Vse stene Sokolske dvorane so bile pokrite s fantastičnimi slikarji, nanašajočimi se na Dantejevo peklo. Na glavni steni je bila perspektivno dobro risana slika: sestanek Virgila z Dantejem; na desni podolžni strani so bili naslikani humoristični prizori iz pekla, na levi in zadnji steni pa so bile slike skrivnostne, nerazumne vsebine. S pomočjo pisane električne luči in raznobojnih reflektorjev je imelo plesišče jako zanimivo in originalno zunanost. Maskarade „Ljubljane“ ne bo možno več smatrati za trivialen „G'schnas“, nego priznati jo bo treba kot dostojno in lepo predstavo veselice. Vdeležba je bila razmeroma jako mnogobrojna, in maskirancev še nismo videli na društveni maskaradi nikdar toliko in tako okusno oblečenih. Nekatere ženske

maske so bile celo prav fine. Večina njih je seveda predstavljala satanele in vragulje. Ples je bil, zlasti po polnoči, jako živahen. Četvorke je plesalo vedno okoli 100 — parov. Občno zanimanje pa je vzbujal ples „les lanciers“, katerega je vodil g. Gothard prav spretno. Plesali so ga točno in graciozno. Drugo občinstvo, ki ni plesalo, se je zabavalo v „kafestavrantu“ pod galerijo, na galeriji ali pa chambre separejih. Skratka: maskarada se je društvu „Ljubljana“ posrečila vsestransko ter mu prinesla poleg gmotnega še mnogo večji moralni uspeh. Občinstvo je bilo z vso prirediteljo jako zadovoljno ter se zabavalo do jutra. Maskarado so obiskali razni deželni odborniki, župan z družino, predsedniki in odborniki narodnih društev, na čelu jim večja deputacija „Sokola“, več členov čitalnice in nekaj častnikov vseh ljubljanskih polkov.

— Za Prešernov spomenik. Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“ izročil je odboru za Prešernov spomenik v Ljubljani 231 kron 82 vinarjev, katera svota je bila pri plesu dne 20. januarja vplačana nad vstopnino. Društvo je pri plesu imelo deficit. Beležeč ta rodoljubni čin kluba slovenskih biciklistov, upamo, da se bodo tudi ostala slovenska društva drage volje odzvala vabilu odbora za Prešernov spomenik ter primernim načinom pripomogla, da se kmalu postavi v beli Ljubljani spomenik, dostojen geniju Franceta Prešerna.

— Šentpeterska ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vabi vse cenjene svoje članice, naj bi se udeležile plesa „Slovenskega trgovskega pevskega društva“, katero je vsikdar radovoljno sodelovalo pri veselicah naše podružnice. Plesni venček se vrši v „Narodnem domu“ v soboto, dne 10. svečana.

— Strokovni tečaj za krojače. Načelstvo krojaške zadruge nas prosi objaviti, da prične učni tečaj v četrtek, dne 8. t. m. Vsi tisti, ki so se za sprejem oglašili, javijo naj se tisti dan ob 2. uri popoldne v dvorani „Mestnega doma“.

— Stari Kneippovci, ki so napravili v Tivoliju svoj Wörishofen, imeli bodo v četrtek ob 7. uri zvečer v gostilni „Pri št. 6“ na Dunajski cesti prijateljski razgovor, na kateri so vabljeni vsi čestilci Kneippove metode zdravljenja.

— „Bralno društvo v Mokronogu“ priredi veselico s plesom v korist Prešernovega spomenika dne 11. svečana t. l. v gostilniških prostorih g. Pleterška. Pri veselici svira novomeška narodna mestna godba. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za osebo 1 krono.

— Mestna posredovalnica za delo in službe v Ljubljani, Mestni trg št. 27. Od 27. januarja do 2. februarja je dela iskalo: 14 moških delavcev, in sicer: 1 trgovski pomočnik, 1 pisar, 1 izprašan kurjač, 2 trgovska raznašalca, 1 kočijaž, 3 trgovski hlapci, 2 konjska hlapca, 2 hlapca za vsako delo, 1 hišnik, in 57 ženskih delavk, in sicer: 2 blagajničarki, 1 trgovska prodajalka, 7 natakarič na račun, 1 navadna natakarič, 1 gospodinja, 1 hotelska kuharica, 2 sobarici, 2 samostojni kuharici, 2 navadni kuharici, 4 deklice k otrokom, 16 deklic za vsako delo, 1 kuhinjska dekla. 17 navadnih dekel. Delo je bilo ponudeno za 15 moških delavcev, in sicer za: 1 mašinista, 1 nočnega čuvaja, 3 mizarje, 1 vrtnarja, 1 kočijaža, 1 trgovskega hlapca, 2 konjska hlapca, 3 navadne hlapce, 2 kravarja, in 43 ženskih delavk, in sicer za: 1 natakarič na račun, 3 navadne natakarič, 5 samostojnih kuharic, 6 navadnih kuharic, 1 sobarica, 4 deklice k otrokom, 2 deklici za pošiljati. 17 deklic za vsako delo, 2 dekli, 1 kravarico, 1 postrežkinjo. 96 deincev se je nakazalo 68 odprtih mest in v 45 slučajih se je posredovanje izvršilo, in sicer 5 moških in 40 ženskih delavk. Od 4. januarja do 2. februarja je došlo 345 prošenj za delo in 201 deloponudb. Od naznanjenih odprtih mest so še oddati: 1 mašinist za tovarno, 3 mizarji za tovarno, 1 vrtnar, 2 kočijaža, 3 konjski hlapci, 2 kravarja, 3 fini kuharici, 3 navadne kuharice, 3 sobarice, 1 natakarič na račun, 1 navadna natakarič, več deklic za vse, več deklic k otrokom, 1 kravarica. Vajenci: 1 za podobarstvo, 1 za knjigoveza in druge obrte ter 4 vajenci za razne trgovine.

— Samomor. Včeraj zvečer se je ustrelil v svojem stanovanju na Rimski cesti št. 7 Gustav Kavčič, trgovski pomočnik pri trgovcu g. Ivanu Jebačinu. Krogla

je šla v desno senco in ni takoj povzročila smrti. Policijski zdravnik dr. Illner je našel Kavčiča še živega, toda pomoči mu ni bilo več in kmalu potem, ko je prejel zakrament sv. poslednjega olja, je umrl. Gustav Kavčič je do včeraj služil pri gosp. Ivanu Jebačinu, včeraj pa mu je ta službo odpovedal, ker je večkrat in vzlic opominom zanemarjal svoje dolžnosti. To ga je tako bolelo, da je sklenil, končati življenje. Šel je k puškarnju Kaiserju, kupil revolver, objednem pa plačal ostanek dolga za svoj čas kupljeno kolo in se potem doma pred zrcalom ustrelil. Nesrečnež je bil 26 let star in rojen v Mengišu. Njegov oče je bil učitelj, ki pa je tudi že umrl.

— Ukraden vojaški plašč. Prosto-voljcu c. in kr. 27. pešpolka Maksu Samcu je neznan tat ukradel v Franca Josipa vojašnici plašč, vreden 120 kron. Plašč je na podlagi zaznamovan s črkama M. S. V žepu plašča je bila srebrna tabakira s črkama M. S., vredna 40 kron in cev za smodke iz roga divjega kozla, vredna 10 kron.

— Tatvina. Delavcu Matevžu Oblaku v Rožnih ulicah št. 13 je bil ukraden dežni plašč s kapuco.

— V Ameriko sta jo hotela popihati Anton Zorman iz Lukovka pri Trebnjem in Josip Pečavar s Hriba pri Semiču. Ker pa še nista bila izpolnila vojaške dolžnosti, ju je na ljubljanskem kolodvoru ustavila policija in odvedla v zapor.

* Gerhart Hauptmann pogorel. Sedanji najznamenitejši dramatik Gerhart Hauptmann je s svojo najnovejšo dramo „Schluck in Jau“ v Berlinu docela pogorel. Gluma obdeluje staro snov: potepuh Jau igra, ko se zbudi iz svoje pijanosti, par ur vlogo kneza. Hauptmann piše sedaj resno dramo „Der arme Heinrich“.

* Grozen samomor. Stotnik Mijo Paic v Zagrebu si je iz nervoznosti prerezal te dni ponoči z britvijo vrat, nato se usekal še s sabljo dvakrat po vratu, končno pa skočil skozi okno na dvorišče ter se ubil.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 6. februarja. Danes so imeli v poslanski zbornici najprej češki, potem pa nemški člani spravnih konferenc mej sabo zaupna posvetovanja o spravnih predlogih. Čehi so se bavili posebno s predlogami glede Moravske. Mej češkimi ljudskimi poslanci in mej veleposestniki se je doseglo popolno porazumljenje.

Dunaj 6. februarja. Bivši tržaški finančni ravnatelj, dr. Schuster, ki je bil, dasi še jako mlad, pred nekaj leti umirovljen, ker je hotel milijonarja Reinelta pravično obdavčiti, in višji finančni svetnik dr. Balko v Lvovu sta imenovana za dvorna svetnika pri upravnem sodišču.

Gradec 6. januarja. Rudarji v Judendorfu se odločijo v nedeljo, če začno štrajk. V Fohnsdorfu začne štrajk morda že te dni. Jeden bataljon kranjskega pešpolka št. 17. v Celovcu je dobil ukaz, pripraviti se na odhod v Fohnsdorf.

Gradec 6. februarja. Bivši državni in deželni poslanec koroški Leopold Moro je umrl.

Praga 6. januarja. „Nar. Listy“ poročajo, da so se češki poslanci pogajali s češkim plemstvom radi skupne izjave glede spravnih konferenc, da pa je plemstvo skupno izjavo odklonilo. „Narodni Listy“ svaré plemstvo, češ, da to ne gre, da bi stalo na strani ter da mora biti ali proti narodu ali z narodom.

Brno 6. februarja. Načelnik deželnozbornske pravne komisije, grof Zierotin, je, kakor se poroča, pripravljen, prevzeti ponudeno mu mesto namestnika.

London 6. februarja. V včerajšnji seji parlamenta je Harcourt izredno ostro grajal vlado, očitajoč Chamberlainu, da je sokrivec Jamesona, ki je pravi provzročitelj južnoafriške vojne, in se izrekel za nadaljevanje vojne. Chamberlain je obširno odgovarjal in poudarjal, da se mora vojna nadaljevati za vsako ceno.

London 6. januarja. Oficialno se razglašajo, da so popolnoma izmišljene vse vesti, da je general Buller zopet prekorajčil Tugelo. Uprizoril se je bil predrzen borzni manevar in sicer z velikim uspehom.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali meseca januarja t. l. prispevkov p. n. gospoda in društva: Fr. Rudolf v Črnom vrhu iz nabiralnika 2-08 K, kapelan Iv. Košir v Tolminu 3- K, presv. g. knezoškof dr. A. Jeglič 100- K, uredništvo „Slovenca“ 41- K, prva dol. posojilnica v Metliki 20- K, kapelan M. Škrjanec v Zagorju 5- K, podruž. v Vipavi 28-20 K, Roza Mikl v Ormožu 4-10 K, A. Mežan na Igu iz nabiralnika 2- K, moška podruž. v Mariboru 256- K (imena darovalcev gl. „Slov. Gosp.“ št. 3 t. 1.), čitalnica v Ptuj novoletnico 22- K, moška podruž. v Ajdovščini 55- K, podruž. v Ljutomeru novoletnico 60- K, uredništvo „Slovenca“ 206-20 K, kapelan M. Eferl na Rečici (Štaj.) 2- K, živino-zdravnik Fr. Majdič v Logatcu 10- K, moška podruž. v Kamniku 240- K, podruž. v Ljutomeru 10- K, ženska podruž. v Kobaridu 66-34 K, žup. Iv. Podboj v Planini iz nabiralnika v Strniševih gostilni 4-86 K, ženska podruž. v Dornbergu 9- K, ženska podruž. v Sežani 124- K, g. Bernot v Vipavi zbirko 16-40 K, žup. Ljud. Jenko pri sv. Duhu 5- K, dr. M. Laginja v Pulju volilo + kur. Jos. Megliča 100- K, posojilnica v Mozirju 50- K, nadučitelj A. Gnus iz nabiralnika F. Pecklarja na Dolu (Štaj.) 8- K, posojilnica v Makolah (Štaj.) 20- K, posojilnica na Dolu (Štaj.) 10- K, moška podruž. v Kobaridu 60- K, podruž. za breški okraj (Štaj.) 337- K, trvdka A. & E. Škaberne od platna 200- K, N. N. v Begunjah pri Cerknici 20- K, bralno društvo v Dolu ob Savi 20- K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gos. M. Leustek, lekarnar v Ljubljani. Rad priznam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri ledeni boji, krepi telo, lajša in vzbuja slast do jedi.

(9-6) Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.

Umri so v Ljubljani:

Dne 2. februarja: Franja Ruda, uradnikova vdova, 82 let. Karlovska cesta št. 6, ostarelost. — Franja Učak, mestna uboga, 79 let, Karlovska cesta št. 7, vodenica. — Elizabeta Lovka, gostija, 90 let, Ulice na grad št. 5, ostarelost.

Dne 3. februarja: Marija Eleršek, strojevodjeva hči, 3 leta, Poljanska cesta št. 23, jetika.

Dne 4. februarja: Rudolf Forič, teraserejev sin, 9 mes., Krakovske ulice št. 24, božjast. — Karol Kattauer, bivši železniški strojevodja, 53 let, Marije Terezije cesta št. 11, organična srčna hiba. — Jožefa Rozina, poslovojdjeva hči, 17 let, Tržaška cesta št. 23, jetika.

V hiralnici: Dne 1. februarja: Peter Milbe, delavec, 44 let, atrofija možgan.

V deželni bolnici: Dne 30. januarja: Jernej Sever, gostič, 62 let, pljučnica. — Albina Čamer, delavčeva hči, 5 let, vnetje sapil.

Dne 31. januarja: Jožef Dermelj, dacar, 29 let, jetika. — Marija Kralj, prodajalka, 49 let, jetika. — Fran Cerar, mizar, 53 let, jetika.

Dne 1. februarja: Marija Kalar, delavčeva hči, 1 leto, jetika. — Karol Žitnik, posestnik, 43 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 204-2 m. Srednji aračni tlak 736-0 mm.

Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
5.	9. zvečer	726-8	2-8	sr. zahod	oblačno	0-8 mm
6.	7. zjutraj	724-4	2-1	sl. zahod	oblačno	dež
7.	2. popol.	723-2	5-0	sr. jvzhod	dež	0-8 mm

Srednja včerajšnja temperatura 2-7°, normale: -1-2°.

Dunajska borza.

dne 6. februarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K	70 h
Skupni državni dolg v srebru	99	65
Avstrijska zlatna renta	99	25
Avstrijska krona renta 4%	99	20
Ogrska zlatna renta 4%	98	90
Ogrska krona renta 4%	94	25
Avstro-ogrski bančne delnice	131	60
Kreditne delnice	237	15
London vista	242	35
Nemški drž. bankovci za 100 mark	115	15
20 mark	23	62
20 frankov	19	25
Italijanski bankovci	89	80
C. kr. cekini	11	39

Trgovski pomočnik

izurjen v manufakturski in špecerijski stroki, se sprejme v službo.

Vencel Arko

(248-3) v Šmartnem pri Litiji.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Frago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzenja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. popoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzenja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osebni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Potovalca

ki je po Slovenskem dobro vpeljan, sprejme proti gotovemu plačilu ali proviziji

Dragotin Hribar (267-1)

tovarna pletenin in tkanin v Ljubljani.

Damam

katere uvažujejo čisto, nežno polt, se prav posebno priporoča

Iekarnarja Piccoli-ja

Glycerin-Creme.

1 flacon 30 kr. (2322-6)

Vnana naročila proti povzetju.

Dve lepi stanovanji

proti solnčni strani, jedno s 3 sobami v II. nadstropji, drugo z 2 sobami v pritličji, z udobnimi pritliklinami in vporabo vrta,

se oddasta za majev termin.

Povpraša naj se na Poljanskem nasipu št. 12, I. nadstropje. (269-1)

Za mnogobrojna naročila

na izvozno, vlečano in granatno

pivo

iz češke delniške pivovarne v Budjevicah

v sodih in steklenicah po konkurenčnih cenah se priporoča

Anton Ditrich, Ljubljana

Marije Terezije cesta šte. 2.

Češka delniška pivovarna v Budjevicah je dobila na strokovni izlozbi v Stuttgartu l. 1897 jedino „prvo častno nagrado“ izrecno „za izvrstno pivo“. (2261-20)

Navzlic južnemu vremenu odda se več sto vagonov

ledú

iz ledovih bajerjev pivovarne v Mengišu.

Povpraša naj se v zalogi mengiškega piva v Ljubljani, Metelkove ulice št. 7. (234-4)

Spretno poštno in brzojavno upraviteljico

izšee

c. kr. poštni in brzojavni urad v Cerknici. (263-2)

Na Poljanski cesti št. 24 odda se za majnikov termin praktično

stanovanje

z 2 sobama in kuhinjo ter s skladiščem, pripravnim za kacega obrtnika. Povpraša naj se istotam. (271-1)

Solicitator

vešč slovenskega, nemškega in italijanskega jezika v govoru in pavi, kateri je deloval v odvetniških in notarskih pisarnah išče službe. Nastop takoj; plača po dogovoru. Več pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (256-2)

Jamčeno (268-1)

pristna vina

po izredno nizkih cenah

v najnovejši vinski trgovini

F. Pelicon

Francevo nabrežje št. 5.

Samo gospodje

dobé: 2 zbirki z 120 komadi jako interesantnih momentnih fotografij in senzacionalno novosegno zbirko prekomorskih kuriozitet, obsegajočo 16 barvanih podob, v obliki vizitk. Te 3 zbirke veljajo, ako se denar naprej pošlje, le 1 gld. (tudi v poštah znamkah). Pri povzetju 30 kr. več. Pošilja franko in diskretno J. Kama, Dunaj, II., Jaegerstrasse 26. (45-3)

Prostorna

prodajalnica

ki se lahko porabi tudi za

pisarno

odda se za avgustov termin.

Kje? pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (270-1)

Rajko Boltavzar

Ana Boltavzar rojena Jesih

poročena.

(272)

Ljubljana

Spodnja Šiška

dne 6. svečana 1900.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme

in poverjeni zalagatelj ces. kr. unif. blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblik in nepremojljivih havelokov po najnovejši faconi in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelanje talarjev in baretov. 6

Darila za vsako priliko! Frid. Hoffmann

urur v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budilk in salonskih ur, vse samo dobre do najfinišše kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih in stenskih urah so vedno v zalogi. 6

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lovskih in potnih daljnogledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vsa v to stroko spadajoča popravila in vnana naročila točno in ceno. 6

Pri nakupovanju suknene in manufakturnega blaga se opozarja na trdko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah šte. 4.

Velika zaloga

suknenih ostankov. 6